

Janko Hráško

Byl jeden hospoda i s hospodinou a tí nemali dětí. Ženu to velmi trápilo a nejedn jej pravdu stekla slza dolu po lícom od žalu. Jedn, bylo to brzu z jar vydal se muž pole orať a ona doma vařila oběd. Tu jej přišlo prebírát hrách, neboť si muž rozkázal navařit hrachovej polévky.

Jak tak prebírát ten hrách, jen si vzdychne: „Ach, kdybychby aspoň takého syna měla jako tento hrášok.“

Dobře! Žena postavila polévku, nastrouhala bramboriaky na halušky, běhala a ztočala se okolo ohniska jako tá vrtielka a bědovala: „Ach, božemůj, kdože mému starému oběd zanesie?“

„Já, mámo!“ skřiklo voľaco spoza pece.

Hlas jako zvon, ale nikde nikoho. Hospodiná se obhlížá a mrmle si pod nos: „Ale kdože jsi, kdeže jsi?“

„A či mě nevidíte?“ odpovědalo to a skočilo spoza pece na přípecok, z přípecka na lavicu a tam začalo skákať a tancovať.

Byl to taký malý chlapček ani hráštek s očami jako lopatiky, jen se mu tak třpytoli.

„Já jsem to, mámo, já, váš syn Janko!“ křičalo chlápätko a mávalo ručkami.

Mať se dobře pridívela, a když se dost napridívala, videla, že ten křiklún je chlapček velký jako hrášok, její napravstný synček – Janko Hráško.

„No, mámo, jen mi dajte dřívó jíst, potom zanesiem i otcovi.“

Naradovaná máma mu donesla plnú mísu halušiek a on se od nej nepol dokud se dno misky neblýskalo jako zrcadlo. Potom mu matka uvázala do plátičky mísu halušiek pro otca, zavěsila na zád, pod pažuchu strčila lžicu a vidličku, hrniec s polévkou si vzal Janko do ruky a šiel do pola.

Vykračoval si on hvězdajúcky, až přišiel k jednému potoku. Tu se začal škrábat za uchom, nebo nevěděl, jak prejít přez vodu. Napokonec si sedol do lžičky jako do člunka, zavesloval vidličkou a šťastlivo se preplavil na druhý břeh. Potom vzal nohy na ramia a křížom přez pole, jen se tak za ním prášilo.

Jen když se mu při tom běhu batoh prevážil na jednu stranu, pokopol se o hroudu a tu bác! Spadol do brázdy. Hrniec se mu rozbil a on se začal topit v polévce. Ale to by nebyl Janko Hráško kdybyby si nevěděl rady. Vytáhol vidličku, opřel se o nu jako o žerď a počkal než polévka neodtekla. To však

nebylo najhoršie, najhoršie ešte prv prišlo, neboť se z tej brázdy nemohol nijakovsky vymotať. Co neudělal? Z halušiek si vystavil most a tak sej akosi po bide vydrápal nahor a potom už pokračoval v ceste.

Otca uvidel už zdaleka a křičal: „Tato, tato, taťko můj, nesím vám jíd!“

„Co to, kdo to křičí?“ divuje se hospoda. Jen když videl mísu a nikoho, co by ju nesol, zavolal: „Kdeže jsi, cože jsi?“

„A či mě nevidíte? Vždyť jsem to já, váš synček jako hrášok, váš Jeníček.“

Otec se velmi zadivoval tím řečiam, neboť doma žádeho syna nenechal. Ale jak bylo, tak bylo, když se mu Jeníček spod misky ukázal, nuž ho jen vylíbal a vyjímal, div mu žebra nepolámá. Když se dostate natešili, dal Janko otcovi halušky.

Otec se ho přece jen optal: „A či si mi žádej polévky nedonesol?“

„A věru ne, taťko, neboť prišiel pes, rozbil mamke hrniec, tak vám nic neposlala.“

Ale otec spozoroval ležstvo, neboť synček byl celý mastnou polévkou pooblivaný, a začal si řemen odopínať. Stonoha Janko nečekal dlouho, zobral nohy na ramia, utíkal k volom a jednému skočil do ucha, neboť se mu všechno tak dálo, že by ho výprask bolel. Sediak nič nedbal, že mu syn utekiel a po chvíli když se najedol, vrátil se ke své prácote.

Sotva když začne orať, rozkřikne se Hráško volovi v uchu: „Hejsa, no hejsa!“

Jen vtehdy ho otec zpatřal, nuž prišiel k nemu a pořádně ho vytahal, že mu voly vyplašil. Ale Janko byl velmi rád, že mu to s tou polévkou tak laco přešlo. Potom už Janko otcovi voly dobře poháňal, nuž si ho ten velmi pochvaloval.

Vtom ijel tud jeden pán na koni, který se velmi zadivoval, když poslyšel hlas, ale pohániča nikde. I prosil sediaka, aby mu preradil, co to, kde to, tak křičí.

Hospoda pánovi všechno vyzrovedal, a ukázal mu syna ve volovom uchu.

Pán se velmi divoval a manil si, že chlapca, dilo se, co dilo, musí dostať neboť když odcházal z domu, prislíbil svoje panej, že jej voľaco také donesie, co ještě nikdy. Začal tedy se sediakom jednať, aby mu chlapca prepustil. Ale tento ho ani za všechny poklady světa pustit nechtel.

Řekel pánovi: „Vždyť je to celé moje potěšení na tomto světě!“ A kroutil hlavou, že neprodá a neprodá. Když mu však Janko pošeptol do ucha: „Jen ma tato predajte, vždyť já mu utem!“

Nakonec ho za sto dukátů prodal. Pán zavřel Hráška do měšce mezi samé dukáty, měšec strčil do měcha, měche přehodil koňovi přes hřbet, vyskočil do sedla a odcválal. Ani netušil, že ho za chamtivost čeká trest.

Hráško za krátký čas vyndal z halenky nožik a na měšci i na měchi prevrtal díрку. Najdřív z měšce popoušťal všechny dukáty a nakonec se i on spustil na zem. Lehko se mu napát trefalo, když mu dukáty ukazovali cestu. Sotva jich stačil sbírat a domov odnést.

Rodičia zatiaľ celí nešťastní sedeli doma, čo se báli, jestli se jejich milovaný a těžko vyprošaný synáček ještě vrátí a jestli ho voľakdy uvidia. Když už načisto strácali i poslední naděj, zjednu zaslechli křik: „Tato, taťko, jestli jsem vám dobře nepovědal, aby jste ma predali? Teď máte i peníze i syna!“

Hospoda s hospodinou se nevedeli vynatěšit a od samej radosti tak objímali navraceného a oplakaného syna, že ho skoro zadusili.

Potom si už všichni třaja nažívali ve štěstí a radosti, vařili halušky a dlouho, dlouho žili – hádam žijú až doteď, pokud nepomřeli. A kdo tomu nevěří, ať tam běží!